

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет
Кафедра туризму

СИЛАБУС
Вибіркової навчальної дисципліни

КУРОРТОЛОГІЯ

(назва дисципліни, шифр за навчальним планом)

освітньої програми «Міжнародний туризм»

(назва)

галузі знань 24 «Сфера послуг»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 242 «Туризм»

(код і назва спеціальності)

освітнього рівня магістр

(бакалавр/магістр)

II рік, 3 семестр

(рік вивчення дисципліни за навчальним планом, семестр)

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 3		<i>Методи навчання:</i> лекції та практичні заняття, індивідуальна робота в аудиторіях, за допомогою технологій дистанційного навчання Moodle, Google Meet, самостійна робота.
Загальна кількість годин - 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
7	6	
Семинарські (практичні) заняття:		
7	4	
Лабораторні заняття:		<i>Форми поточного контролю:</i> модульна контрольна робота (МКР), графічно-розрахункові роботи, вирішення завдань та доповіді
-		
Самостійна робота:		
76	80	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
14/76	10/80	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота: 11		<i>Форма підсумкового контролю:</i> залік
Мова навчання – українська		

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Курортологія»: процес відновлення стану здоров'я людини під впливом природних лікувальних факторів в умовах курорту.

Міждисциплінарні зв'язки: «Туристсько-рекреаційні ресурси України», «Краєзнавство», «Системи гостинності в туризмі», «Туристсько-рекреаційні ресурси світу», «Туристське краєзнавство», «Історія розвитку туризму», «Географія туризму», «Стратегія розвитку національного туризму», «Рекреаційна географія з основами рекреології».

Мета і завдання навчальної дисципліни. *Метою є:* розуміння студентами місця і ролі курортології як науки у національній міжгалузевій системі охорони здоров'я, а також формування у майбутніх фахівців наукових знань про принципи, засоби, форми, види та етапи адаптації функціональних систем організму людини до природно-кліматичних лікувальних факторів, а також знань у сфері історичного та сучасного стану санаторно-курортної справи в Україні та світі. *Основними завданнями є:* отримання наукових знань та розширення практики використання природних багатств для оздоровлення людини; формування навичок роботи з нормативно-директивними документами, статистичними матеріалами; ознайомлення з принципами організації курортної справи; планування динамічної та професійної політики національного туризму, що є запорукою успішного функціонування санаторно-курортної галузі України.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	Знати: теоретико-методологічні засади курортології. Вміти: виокремлювати клімато-терапевтичні зони в навколишньому середовищі.	Готовність використовувати сучасні досягнення науки і передові технології у науково-дослідних роботах у сфері туризму.
2.	Знати: методи санаторно-курортного лікування. Вміти: давати характеристику реабілітаційним аспектам санаторно-курортних закладів.	Прагнення до постійно саморозвитку, підвищення своєї кваліфікації та майстерності, здатність поширювати свій інтелектуальний потенціал.
3	Знати: географію курортів України та світу. Вміти: використовувати систему рекреаційних комплексів та курортний фонд України та світу з метою оздоровлення населення.	Здатність професійно оперувати інформацією стосовно визначення основ санаторно-курортної справи в Україні та в різних країнах світу,

		використовувати її щодо формування конкурентоспроможного туристичного продукту
4	Знати: методи курортної експертизи, аналізу, прогнозу та таксонування (районування) територій курортно-лікувального застосування. Вміти: здійснювати оцінку курортно-рекреаційного потенціалу України та її регіонів.	Готовність вести експериментальну роботу і проводити польові дослідження, об'єктивно оцінювати їх результати для впровадження у розвиток санаторно-курортної справи.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин денна форма навчання					Кількість годин заочна(вечірня) форма навчання				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
<i>Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти курортології</i>											
1.1	Тема 1. Курортологія як розділ медицини, а також як напрям системи організації здоров'я та лікувально-оздоровчому туризмі.	2	1	1		9	2		2		10
1.2	Тема 2. Медикокліматична характеристика природних зон. Кліматолікування.	2	1	1		9	1	1			10
1.3	Тема 3. Лікувальні мінеральні води.	1	0,5	0,5		10	1	1			10
1.4	Тема 4. Гідротерапія та грязелікування.	1	0,5	0,5		10	1	1			10
	Разом за змістовий модуль 1	6	3	3		38	5	3	2		10
<i>Змістовий модуль II. Курортна справа як практика курортології</i>											
2.1	Тема 5. Історія розвитку курортної справи в світі та Україні	2	1	1		9	1	1			10
2.2	Тема 6. Основні курортні ареали світу та України.	2	1	1		9	1	1			10
2.3	Тема 7. Провідні курорти Європи.	2	1	1		10	1		1		10
2.4	Тема 8. Провідні курорти Америки, Африки, Азії, Австралії та Океанії.	2	1	1		10	2	1	1		10
	Разом за змістовий розділ 2	8	4	4		38	6	3	2		10
	Разом:	14	7	7		76	10	6	4		80

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти курортології

Тема 1. Курортологія як розділ медицини, а також як напрям системи організації здоров'я та лікувально-оздоровчому туризмі. Предмет, об'єкт, завдання, методи курортології. Класифікація курортів за видами природних лікувальних факторів. Основні типи санаторно-курортних установ. Санаторний режим та його особливості. Історія та становлення курортології.

Тема 2. Медикокліматична характеристика природних зон. Кліматолікування. Адаптація і акліматизація організму. Медикокліматична характеристика основних природних зон. Кліматолікування. Характеристика, класифікація, механізм дії аеротерапії, геліотерапії, таласотерапії, спелеотерапії. Методи курортної експертизи, аналізу, прогнозу та таксонування (районування) територій курортно-лікувального застосування.

Тема 3. Лікувальні мінеральні води. Визначення, походження та умови формування, класифікація, механізм дії. Бальнеологія як наука. Основні бальнеологічні групи мінеральних вод. Бальнеологічні курорти з мінеральними водами для внутрішнього/зовнішнього застосування.

Тема 4. Гідротерапія та грязелікування. Особливість та механізм дії на організм прісної води. Чинники вибору гідротерапії. Методики застосування. Грязелікування. Основні процедури, механізм дії. Групи теплоносіїв, методика застосування.

Змістовий модуль II. Курортна справа як практика курортології

Тема 5. Історія розвитку курортної справи в світі та Україні

Зародження курортної справи - протокурортний період. Ранньокурортний період. Період відродження системи рекреаційних цінностей і практики курортного лікування (XIV – XV ст.). Період геопросторової розбудови мережі елітних курортів. Період становлення медичної курортології, профільної диференціації курортних центрів та популяризації ідеї курортного водо- й клімато-оздоровлення серед заможних прошарків населення. Період курортного “буму” XIX століття. Період “третьої хвилі” курортно-рекреаційного освоєння континенту й геопросторової розбудови мережі курортно-відпочинкових центрів для фізично здорового, економічно активного населення. Етап масового курортного обслуговування. Сучасний стан розвитку курортної справи в світі та Україні

Тема 6. Основні курортні ареали світу та України. Світові курорти та курорти України, що мають унікальні поєднання природних лікувальних факторів. Найтипівіші світові та вітчизняні курорти загальнодержавного та місцевого значення, їх особливості. Зв'язок кліматолікування з фізичною географічною картою.

Тема 7. Провідні курорти Європи. Особливості організації курортного господарства у різних країнах Європи. Особливості організації гідротерапії, бальнеології та грязелікування в розрізі мезорайонів Європи. Спеціалізація мезорайонів Європи за групами курортів. Найрозвиненіші курортні системи Європи.

Тема 8. Провідні курорти Америки, Африки, Азії, Австралії та Океанії. Особливості організації курортного господарства у країнах Америки, Африки, Азії, які мають потужний потенціал для розвитку такого виду рекреації, курортний відпочинок в Австралії та Океанії. Особливості організації гідротерапії, бальнеології та грязелікування в розрізі мезорайонів. Спеціалізація мезорайонів світу (крім Європейського) за групами курортів.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форми виконання/звітності
<i>Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти курортології</i>			
1.1	Тема 1. Курортологія як розділ медицини, а також як напрям системи організації здоров'я та лікувально-оздоровчого туризму.	Історія та становлення курортології.	МКР
1.2	Тема 2. Медикокліматична характеристика природних зон. Кліматолікування.	Таксонування (районування) територій курортно-лікувального застосування.	МКР
1.3	Тема 3. Лікувальні мінеральні води.	Механізм дії лікувальних вод. Показання та протипоказання	МКР
1.4	Тема 4. Гідротерапія та грязелікування.	Механізм дії грязелікування. Показання та протипоказання	МКР
<i>Змістовий модуль II. Курортна справа як практика курортології</i>			
2.1	Тема 5. Історія розвитку курортної справи в світі та Україні	Сучасний стан розвитку курортної справи в світі та Україні	МКР
2.2	Тема 6. Основні курортні ареали світу та	Зв'язок кліматолікування з	МКР

	України.	фізичною географічною картою.	
2.3	Тема 7. Провідні курорти Європи.	Найрозвиненіші курортні системи Європи.	МКР
2.4	Тема 8. Провідні курорти Америки, Африки, Азії, Австралії та Океанії.	Найрозвиненіші курортні системи Австралії та Океанії.	МКР

VI. Контроль якості знань студентів

5.1. *Форми і методи поточного контролю та критерії оцінювання знань студентів (розподіл балів за кожен вид навчальної роботи студентів протягом семестру)*

1. Доповідь – 15 балів протягом одного практичного заняття
2. Графічно-розрахункова робота – 10 балів
3. МКР – 15 балів
4. Завдання - 15

Поточний контроль								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	
15	15	10	10	10	10	15	15	100

Критерії оцінювання кожного завдання відповідно до підсумкової оцінки з дисципліни:

Сума балів	Оцінка ECTS	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
90–100	A	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення рекомендованих навчальних і наукових першоджерел, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, логічно мислить і будує відповідь, демонструє високий рівень засвоєння практичних умінь та навичок.
80–89	B	Студент засвоїв теоретичний матеріал і добре знає зміст навчальної дисципліни, основні положення рекомендованих навчальних і наукових першоджерел, логічно мислить і будує відповідь, демонструє вміння і навички використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань, але припускається неточностей і помилок.
70–79	C	Студент опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, логічно мислить і будує відповідь, демонструє вміння і навички використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань, але відповідає недостатньо аргументовано, логічно і послідовно
65–69	D	Студент має посередні знання навчального матеріалу, слабо орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, порушує логіку і послідовність відповіді, припускається суттєвих неточностей і помилок, слабо застосовує теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
60–65	E	Студент має посередні знання навчального матеріалу, погано орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, відповідає непереконливо, припускається суттєвих неточностей і помилок, плутає поняття, погано вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
35–59	FX	Студент не опанував навчальним матеріалом дисципліни, майже не орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, відповідає непереконливо, припускається суттєвих неточностей і помилок, не вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
00–34	F	Студент не знає значну частину навчального матеріалу і має фрагментарні знання теоретичного матеріалу, не орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, не має практичних умінь і навичок розв'язання практичних завдань

5.2. Форми і методи підсумкового контролю та критерії оцінювання знань студентів

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Підсумкова оцінка за опанування курсу визначається як сума результатів поточного оцінювання (заліку). Поточна успішність з дисципліни оцінюється від 0 до 100 балів включно. Максимальний загальний бал оцінювання складає 100 балів. Студент одержує допуск до складання заліку, якщо за результатами поточного контролю він набрав 35 і більше балів. Якщо студент протягом семестру набрав від 0 до 34 балів, він має можливість пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті і перескласти підсумковий контроль на загальних підставах.

Накопичення балів протягом семестру (підсумковий рейтинговий бал)

№ з/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Сума балів
1	Доповідь	15	3	45
2	Графічно-розрахункова робота	10	1	10
3	МКР	30	1	30
4	Завдання	15	1	15
Підсумковий поточний бал (залік)				100
Підсумковий рейтинговий бал (залік)				100

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу.

Основні

1. Закон України «Про курорти» від 5 жовтня 2000 р. № 2026–III
2. Кравець О. М. Курортологія : підручник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 167 с.
3. Кушнірук Ю.С. Рекреація та курортологія: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2012. 146 с.
4. Лисак Г.А., Рибак С.Б., Качмар Н.В., Кректун Б.В., Рекреаційні ресурси та курортологія: навчальний посібник. Львів: ЛНАУ, 2017. 128 с.
5. Мазаракі А.А., Шаповал С.Л., Мельниченко С.В., Григоренко О.М. та ін. Проектування курортів: навч. посіб.: [А.А. Мазаракі, С.Л. Шаповал, С.В. Мельниченко та ін.]; за ред. А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ, 2014. – 304 с.
6. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року в Україні.
7. Сухан В.С. Кліматологія і кліматотерапія: методичні рекомендації. – Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2012. – 60 с.
8. Ткаченко Т. Особливості управління закладами санаторно-курортної сфери: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lnu.edu.ua/faculty/intrel/2008_24/19.pdf

Допоміжні

1. Рутинський М. Й. Рекреологія з основами курортології : курс лекцій. Львів : Фенікс, 2004. 68 с.
2. Стафійчук В.І. Рекреологія. Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2008. – 264 с.

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня туристична організація: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unwto.org>
2. Глобальний Саміт з курортного лікування: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalwellnesssummit.com/>
3. Санаторії та курорти України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zymaghory.com/Tourism?all&spa-resorts/ukr>
4. Світовий кліматичний гід: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.climatestotravel.com/>

VIII. Інформація про викладача (ів)

Викладачі	Лекційні заняття	Практичні (семінарські, лабораторні)
Прізвище, ім'я, по батькові	Долгова Катерина Сергіївна	Долгова Катерина Сергіївна
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	https://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/%D0%94%D0%9E%D0%9B%D0%93%D0%9	https://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/%D0%94%D0%9E%D0%9B%D0%93%D0%9E

	E%D0%92%D0%90-%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0.pdf	%D0%92%D0%90-%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0.pdf
Електронна адреса	kate.dolhova2021@gmail.com	kate.dolhova2021@gmail.com
Контактний телефон	+380631185636	+380631185636
Інформація про консультації (день, місце, час)	Консультації з навчальної дисципліни можуть проводитися в день проведення лекцій і лабораторних занять, за попередньою домовленістю або у визначений день (згідно з графіком консультацій складеним на кафедрі).	

ІХ. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни (політика навчальної дисципліни)

9.1. Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо):

Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Студент повинен ретельно готуватися до практичних робіт: виконувати всі завдання (групові та індивідуальні тощо); опрацювати рекомендовану основну та допоміжну літературу, а також картографічний та статистичний матеріали тощо. Виконання практичних та індивідуальних завдань повинно відповідати вимогам, що висуюються до вирішення відповідного завдання та свідчити про його самостійність. Важливою є активна участь студентів в обговоренні питань теми як на лекційному, так і лабораторному заняттях. Пропущені заняття необхідно відпрацювати. Це можливо зробити як у дні консультацій відповідного викладача, графік яких завжди представлений на кафедрі туризму, так і за особистою домовленістю з викладачем. Під час дистанційного навчання відпрацювання пропущених занять проводиться онлайн за допомогою платформ Google Meet.

9.2. Вимоги до академічної доброчесності студентів:

Дотримання правил посилання на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання вимог про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову (творчу) діяльність.

